

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/32/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117222012
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4117222012.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Jarmily Pogradovej, v spore žalobkyne: A. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. F., B. XXX/XX, zastúpená JUDr. Matúšom Lemešom, advokátom so sídlom Košice, Kuzmányho 29, proti žalovaným: 1. T. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., C. XXX/XX, 2. L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. Q., L. XXXX/XX, obaja žalovaní zastúpení Mgr. Jana Hoksová, advokátka so sídlom Volkovce, J. Kalinčiaka 13, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 7C/13/2017-186 zo dňa 26. októbra 2018, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa, sa žalobou, doručenu súdu dňa 13.06.2017, domáhala určenia, že žalobkyňa a žalovaný T. C., nar. XX.XX.XXXX, sú bezpodielovými spoluvlastníkmi spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úu. S. L., okres S. L., okres S. L., zapísané na LV č. XXXX a to byt č. 7 na 3. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m² o veľkosti XXXX/XXXXXX-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m² o veľkosti XXXX/XXXXXX-in, ako aj žiadala priznať nárok na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že na liste vlastníctva je žalovaný v 1. rade evidovaný ako spoluvlastník predmetnej nehnuteľnosti a to v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1 a to na základe zmluvy o prevode vlastníctva bytu v 1650/2016-p.z. XXXX/XX. V čase nadobudnutia boli žalobkyňa a žalovaný v 1. rade manželmi, ktoré manželstvo uzatvorili dňa 19.09.1998. V danom prípade má žalobkyňa za to, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na predmetnej nehnuteľnosti patrí do BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade, a teda právny stav zapísaný na LV č. XXXX, podľa ktorého je žalovaný v 1. rade výlučným vlastníkom tohto podielu nie je v súlade so stavom faktickým. V zmysle § 143 Občianskeho zákonníka je nesporné, že žalobkyňa je bezpodielovou spoluvlastníčkou spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 na predmetnej nehnuteľnosti, avšak na liste vlastníctva je ako výlučný vlastník tohto spoluvlastníckeho podielu evidovaný len žalovaný. Žalobkyňa má preto naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam za tým účelom, aby sa faktický stav zosúladiť so stavom právnym.

2. Podaním, doručeným súdu dňa 26.06.2017, žalobkyňa navrhla pripustiť vstup ďalšieho subjektu do konania na strane žalovaného a to L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. z dôvodu, že po podaní žaloby žalovaný uzatvoril kúpnu zmluvu, ktorou previedol spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach na L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. č. XXX. Kúpnu zmluvu, na základe ktorej Okresný úrad Zlaté Moravce, katastrálny odbor, povolil vklad vlastníckeho práva v konaní vedenom pod V č. XXXX/XXXX v prospech L. F., nar. XX.XX.XXXX, žalovaný v 1. rade uzatvoril bez vedomia a súhlasu žalobkyne. Z tohto dôvodu je

táto kúpna zmluva s poukazom na § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatná a žalobkyňa sa týmto výslovne dovoľáva relatívnej neplatnosti tohto právneho úkonu. Vzhľadom na uvedené musí na strane žalovaných vystupovať aj L. F., ktorá je evidovaná ako výlučná vlastníčka predmetnej nehnuteľnosti. S ohľadom na uvedené žiadala žalobkyňa, aby súd určil, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úu. S. L., okres S. L., okres S. L., zapísané na LV č. XXXX a to byt č. X na 3. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m² o veľkosti XXXX/XXXXXX-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m² o veľkosti XXXX/XXXXXX-in, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného T. C., nar. XX.XX.XXXX.

3. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 23.01.2018 č.k. 7C/13/2017-37 pripustil, aby do konania pristúpila na strane žalovaného ako žalovaná v 2. rade L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. č. XXX.

4. Právna zástupkyňa žalovaných na pojednávaní dňa 21.05.2018 uviedla, že žalobu žalovaní považujú za neurčitú, nevykonateľnú a nedôvodnú. Žalovaná v 2. rade nadobudla predmetnú nehnuteľnosť od pôvodnej vlastníčky nehnuteľnosti L. C., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, s ktorou žalovaná v 2. rade uzatvorila kúpnu zmluvu. S. v 1. rade a žalovaná v 2. rade zmluvou o prevode vlastníctva sporného bytu dňa 22.08.2016 nadobudli sporný byt do podielového spoluvlastníctva, a to každý v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1. K uzatvoreniu tejto zmluvy došlo z dôvodu ochrany majetku p. L. N., ktorá bola pod tlakom ostatných rodinných príslušníkov a z dôvodu obavy, že o byt príde, keďže bola čerstvou vdovou sa rozhodla sporný byt previesť na žalovanú v 2.rade, ktorá si dala podmienku, že sa bude podieľať na tomto byte aj žalovaný v 1. rade. V tomto znení došlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, kde bola uvádzaná kúpna cena 9000 eur, čo nezodpovedalo hodnote bytu, kúpna cena bola vyplatená žalovanou v 2. rade v celom rozsahu, na vyplatení kúpnej ceny sa žalovaný v 1. rade nepodieľal žiadnym spôsobom. Dňa 13.06.2017 došlo k uzatvoreniu dohody o odstúpení od zmluvy o prevode vlastníctva byt a dohoda o vrátení plnení, uzatvorená medzi L. C., rod. N. na jednej strane a žalovanými na strane druhej. Týmto právnym úkonom došlo k vráteniu nehnuteľnosti pôvodnej vlastníčke p. L. C.. Právny úkon je platný, a účinky nastali zápisom do katastra nehnuteľností. Následne došlo k uzatvoreniu kúpnej zmluvy dňa 14.06.2017, ktorá bola uzatvorená medzi L. C. ako predávajúcou a žalovanou v 2. rade ako kupujúcou, ktorá sa tak stala výlučnou vlastníčkou spornej nehnuteľnosti. Navyše žalobkyňa mala vedomosť o tom, že žalovaný v 1. rade nadobudol spoluvlastnícky podiel k spornému bytu na základe zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa 22.08.2016 a to ešte v roku 2016, keďže prevzala rozhodnutie o povolení spoluvlastníckeho podielu. Mala vedomosť o tomto právnom úkone a žiadnym spôsobom to nenapádala, začala tak konať až potom, čo žalovaný v 1. rade podal návrh na rozvod. Uvedené konanie žalobkyne je účelovým, keďže sa snaží dosiahnuť majetkový prospech, na ktorý nemá právny a ani morálny nárok. Právna zástupkyňa navrhla pripojiť katastrálny spis V 1650/2016 a navrhla vypočuť žalobkyňa.

5. Napadnutým (zhora v záhlaví tohto rozhodnutia označeným) rozsudkom Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie podanú žalobu žalobkyne zamietol ako nedôvodnú v zmysle § 137 písm. c/ CSP pre nedostatok absencie naliehavosti právneho záujmu, ktorý bráni súdu vo veci ďalej konať a meritórne sa ňou zaoberať, keď súčasne rozhodol aj o trovách strán sporu voči sebe navzájom tak, že žalovaným v 1. a 2. rade priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Skutkový stav sporu súd prvej inštancie zistil nasledovne:

7. Žalobkyňa a žalovaný v 1. rade uzatvorili dňa 19.09.1998 manželstvo. Rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 11P/375/2016-126 zo dňa 08.11.2017 súd manželstvo rozviedol a súčasne rozhodol o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a to k F., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode tak, že maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky detí s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spracovať ich majetok, otca zaviazal prispievať na výživu maloletej F. sumou 150 eur mesačne a maloletej C. sumou 110 eur mesačne, ktoré výživné je povinné platiť k rukám matky vždy do 15 dňa v mesiaci dňa príslušného mesiaca vopred počnúc právoplatnosťou rozsudku o rozvode. Napokon rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V dôsledku odvolania matky rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom č.k. 25CoP/9/2018-242 zo dňa 23.05.2018 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti určenia výšky výživného tak, že otec je povinný platiť na maloletú F. sumou 170 eur a na maloletú C. sumou 120 eur mesačne, vždy do 15 dňa v mesiaci do rúk matky dieťaťa, počnúc

dňom 27.01.2018. Zaostalé výživné za čas od 01.02.2018 do 31.05.2018 na maloletú F. v sume 680 eur a na maloletú C. v sume 480 eur je otec povinný zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Predmetný rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 11P/375/2016-126 zo dňa 08.11.2017 v časti výroku o rozvode žalobkyne a žalovaného v 1. rade, výroku o zverení maloletých detí a zastupovaní maloletých detí nadobudol právoplatnosť dňa 26.01.2018. Podľa čiastočného výpisu LV č. XXXX pre kat. úz. S. L. zo dňa 05.06.2017 vyplýva, že vlastníckmi nehnuteľnosti a to byt č. X na 3. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m² o veľkosti XXXX/XXXXXX-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m² o veľkosti XXXX/XXXXXX-in sú T. C., nar. XX.XX.XXXX a L. F., nar. XX.XX.XXXX, a to každý v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1. Titul nadobudnutia Zmluva o prevode vlastníctva bytu V XXXX/XXXXX-p.z.XXXX/XX. Podľa čiastočného výpisu LV č. XXXX pre kat. úz. S. L. zo dňa 23.06.2017 vyplýva, že vlastníčkou nehnuteľnosti a to byt č. X na 3. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m² o veľkosti XXXX/XXXXXX-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² o veľkosti XXXX/XXXXXX-in je L. F., nar. XX.XX.XXXX. Titul nadobudnutia kúpna zmluvy V XXXX/XXXXX-P.Z.XXX/XX, a to každý v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1. Zo zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa 22.08.2016 vyplynulo, že predávajúca L. C., rod. N., nar. XX.XX.XXXX a kupujúci T. C., nar. XX.XX.XXXX a L. F., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX uzatvorili podľa § 5 a nasl. zákona č. XXX/XXXX Zb. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, podľa § 43 a nasl. a § 588 zákona č. 40/1964 Zb. zmluvu, predmetom ktorej je odplatný prevod nehnuteľnosti a to bytu č. X na 3. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m² o veľkosti XXXX/XXXXXX-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m² o veľkosti XXXX/XXXXXX-in, ktorý sa predávajúca zaväzuje previesť do podielového spoluvlastníctva kupujúcich, a to rovnakým dielom. Podľa čl. V bod. 1 zmluvy predávajúca a kupujúci 1 a 2 kupujú prevádzanú nehnuteľnosť za dohodnutú kúpnu cenu 9000 eur, slovom deväťtisíceuro. Podľa čl. V bod 2 zmluvy zmluvné strany sa dohodli, že kupujúci 1 a 2 zaplatia predávajúcej kúpnu cenu v hotovosti pri podpise kúpnej zmluvy čo predávajúca potvrdzuje vlastnoručným podpisom tejto zmluvy. Zmluvné strany sa dohodli, že kupujúci nevstúpia do užívania predmetu kúpy, nakoľko na základe tejto kúpnej zmluvy sa kupujúci zaväzujú ponechať byt v bezplatnom doživotnom užívaní v prospech predávajúcej pričom sa predávajúca zaväzuje platiť si mesačné zálohové platby spojené s užívaním bytu, t.j. platby za vodu, plyn a elektriku, internet, komunálny odpad a iné, poplatky správcovskej spoločnosti SLUŽBYT Zlaté Moravce, IČO: 18 047 343, prípadné nedoplatky, ktoré by vznikli a boli spojené s užívaním bytu zo strany predávajúcej. Zmluvné strany sa navzájom medzi sebou dohodli na kúpnej cene 9000 eur (slovom:Deväťtisíceur) a to rovnakým dielom Kupujúci 1 v sume 4500 eur (slovom: štyritisícpäťsto eur) a Kupujúci 2 v sume 4500 eur (slovom: Štyritisícpäťsto eur). Kúpna cena bola zvýhodnená z dôvodu bezplatného doživotného bývania v prospech predávajúcej a z dôvodu, že kupujúci sú v rodinnom vzťahu s predávajúcou a zaväzujú sa ju nerušene doživotne dobývať v nehnuteľnosti definovanej v čl. I tejto zmluvy. Podľa IX bod 2 zmluvy právne vzťahy strán, ktorú nie sú upravené touto zmluvou, sa spravujú ustanoveniami 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v platnom znení, zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka a ostatnými platnými právnymi predpismi. Podľa článku IX bod 6 zmluvy zmluvné strany vyhlasujú, že táto zmluva bola napísaná podľa ich pokynov, že si ju pred podpísaním prečítali, jej obsahu porozumeli, uzavreli ju slobodne a vážne, bez nátlaku a na znak súhlasu s jej obsahom ju vlastnoručne podpisujú. Rozhodnutím Okresného úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor číslo vkladu V 1650/2016 zo dňa 29.09.2016 bol povolený vklad vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti v prospech T. C., v podiele 1 a L. F., rod. Gálikovej, v podiele 1. Predmetné rozhodnutie bolo prevzaté zo strany žalobkyne ako splnomocnenca žalovaného v 1. rade dňa 05.10.2016, čo vyplýva z doručky, ktorá je súčasťou katastrálneho spisu V 1650/2016. Zo zmluvy o prevode vlastníctva bytu 28.04.2017 vyplýva, že predávajúci T. C. a L. F., rod. Y. uzatvorili so P. P., rod. P. zmluvu, predmetom ktorej bol prevod predmetnej nehnuteľnosti za kúpnu cenu 39.500 eur. Rozhodnutím Okresného úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor číslo V 885/2017-23 zo dňa 14.06.2017 bolo katastrálne konanie vo veci účastníkov konania T. C., L. F., rodenej Y. a P. P., rodenej P., prerušené do vyriešenia predbežnej otázky - relatívnej neplatnosti právneho úkonu, keďže Okresnému úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor bolo dňa 06.06.2017 doručené dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nakoľko spoluvlastnícky podiel T. C. má podľa dovolateľky A. C. patriť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Okresný úrad Zlaté Moravce, katastrálny odbor

rozhodnutím číslo V 885/2017-25 zo dňa 16.06.2017 konanie o návrhu na vklad z dôvodu späťvzatia návrhu na vklad pod číslom V 885/2017 podpísané všetkými účastníkmi konania zastavil. Podľa dohody o odstúpení od zmluvy o prevode vlastníctva bytu a dohoda o vrátení plnení zo dňa 13.06.2017 vyplynulo, že L. C., rod. N., nar. XX.XX.XXXX (ako účastník v 1. rade) na jednej strane a T. C. (ako účastník v 2. rade) a L. F. (ako účastník v 3. rade) na strane druhej uzatvorili podľa ustanovení Občianskeho zákonníka dohodu o odstúpení od zmluvy o prevode vlastníctva bytu vkladovanou pod V 1650/2016 a dohodu o vrátení prijatých plnení. Podľa článku II dohody sa zmluvné strany navzájom dohodli z dôvodu porušenia zmluvných podmienok a ústnych dojednaní medzi zmluvnými stranami pri pôvodnom predaji nehnuteľnosti zo strany účastníkov v 2., 3., že títo sa zaväzujú predmetné nehnuteľnosti opísané v čl. I tejto dohody vrátiť v pôvodnom stave účastníkovi v 1. rade, ktorý ich nadobudne do výlučného vlastníctva v podiele 1/1 a vo vzťahu k spoločným častiam a zariadeniam bytu, ako aj príslušenstvom do podielového spoluvlastníctva v podiele 3678/148335 a zároveň sa účastník v 1. rade zaväzuje pri podpísaní tejto dohody vrátiť účastníkom v 2. a 3. rade prijatú kúpnu cenu vo výške 9.000 eur. Podľa článku IV. dohody zmluvné strany prehlasujú, že sú spôsobilí uzavrieť túto zmluvu a nie je im známa žiadna prekážka, ktorá by im v uzavretí tejto dohody bránila. Rozhodnutím Okresného úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor číslo V 1098/2017 zo dňa 19.06.2017 bol povolený vklad vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v prospech L. C., rod. N., nar. XX.XX.XXXX na základe dohody o vrátení plnení uzatvorenej medzi L. C., rod. N., T. C., L. F., rod. Y.. Podľa kúpnej zmluvy zo dňa 14.06.2017 L. C., rod. N., nar. 26.XX.XXXX ako predávajúca a L. F., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, uzatvorili kúpnu zmluvu podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka, predmetom ktorej je nehnuteľnosť, a to byt č. 7 na 3. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. 1056/5 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m² o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m² o veľkosti 3768/148334-in, vedené na LV .č XXXX pre kat. úz. S. L.. Podľa článku II zmluvy predávajúci predáva nehnuteľnosti spoločne aj s príslušenstvom, jeho súčasťami a spoluvlastníckymi podielom na spoločných častiach a zariadeniach obytného domu a pozemkoch opísané v čl. I tejto zmluvy v stave, v akom sa nachádzajú kupujúcej sa kúpnu cenu stanovenú vzájomnou dohodou 39.500 eur, ktorá bola vyplatená v celosti pred podpisom tejto zmluvy. Zmluvné strany svojím podpisom na tejto zmluve vzájomne potvrdzujú spôsob a podmienky vyplatenia kúpnej ceny. Rozhodnutím Okresného úradu Zlaté Moravce, katastrálny odbor pod číslom V 1099/2017 zo dňa 20.06.2017 bol povolený vklad vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v prospech L. F., rod. Y. na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi L. C., rod. N. a L. F., rod. Y.. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

8. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na vykonané dokazovanie, citované ustanovenie § 137 písm. c/ CSP (Civilný sporový poriadok - zákon č. 160/2015 Z. z.), citované ustanovenia Občianskeho zákonníka (OZ - zákon č. 40/1964 Zb. - § 143, § 146 ods. 1, § 148 ods. 1 a § 150) a všeobecné úvahy (v bode 16) k žalobe s určovacím petítom odôvodnil nasledovne:

9. Z citovaného ustanovenia § 143 Občianskeho zákonníka vyplýva, že po dobu trvania manželstva platí zákonná domnienka, že všetky veci nadobudnuté za trvania manželstva tvoria bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM), a to bez ohľadu na skutočnosť, či tejto zákonnej úprave zodpovedá formálny zápis v štátom vedenom registri (v danom prípade v registri nehnuteľností). Podľa ustálenej súdnej praxe vyplýva, že za trvania bezpodielového spoluvlastníctva manželov možno pripustiť existenciu naliehavého právneho záujmu na určení, že určitá vec patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, najmä v prípade, ak ide o nehnuteľnosť, ktorý je evidovaná v katastri nehnuteľností len na jedného z manželov. V prípade nezhôd medzi manželmi o tom, že určitá vec patrí či nepatrí do BSM, však nie je bez významu, či takáto sporná otázka nemôže byť riešená ako predbežná otázka v konaní o vyporiadaní BSM, ktoré už zaniklo. V konaní o vyporiadaní BSM súd najskôr rieši ako predbežnú otázku, či majetkové hodnoty, ktorú sú predmetom sporu, skutočne do masy BSM patria a následne ich prikáže niektorému zo strán sporu (poprípade obidvom do podielového spoluvlastníctva) a rozhodne o finančnom plnení (náhrade) za takéto prikázanie. Z uvedeného je zrejmé, že otázka spoločného vlastníctva k určitej veci je v rámci konania o vyporiadaní BSM otázkou pre vlastné vyporiadanie. V prejednávanej veci sa žalobkyňa žalobou, doručenou súdu dňa 13.06.2017, doplnenou podaním, doručeným súdu dňa 26.06.2017, domáhala určenia, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úu. S. L., okres S. L., okres S. L., zapísané na

LV č. XXXX a to byt č. X na 3. poschodí v bytovom dome so súp. č. XXXX, vchod č. XX, postavenom na parcele č. XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 14 m² o veľkosti 3768/148334-in, spoluvlastnícky podiel na parcele registra „C“ parcela č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 474 m² o veľkosti 3768/148334-in, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného T. C., nar. XX.XX.XXXX. Žalobkyňa tento naliehavý právny záujem odôvodňovala tým, že faktický stav tak ako je vyznačený v katastri nehnuteľnosti a to, že žalovaná v 2. rade je výlučnou vlastníčkou spornej nehnuteľnosti, nezodpovedá stavu právnomu, pričom v súčasnosti otázka týkajúca sa toho, či sporná nehnuteľnosť v rozsahu spoluvlastníckeho podielu patrí 1 patrí do BSM nie je nikde riešená, neprebíha konanie o vysporiadaní BSM a podať takýto návrh je právom manželov a nie ich povinnosťou, a to aj vzhľadom na zákonnú fikciu vysporiadania BSM po troch rokoch od jeho zániku. Okrem toho žalovaná v 2. rade by nebola vlastníčkou (účastníčkou) konania o vyporiadanie BSM a podľa žalobkyne Okresný úrad, katastrálny odbor na základe rozhodnutia súdu zapíše žalobkyňu a žalovaného v 1. rade ako bezpodielových spoluvlastníkov predmetnej nehnuteľnosti v rozsahu 1. Žalobkyňa určovaciu žalobu podala na súde dňa 13.06.2017, v čase, kedy bezpodielové spoluvlastníctvo manželov žalobkyne a žalovaného v 1. rade trvalo. Keďže v priebehu sporu bolo manželstvo žalobkyne a žalovaného v 1. rade právoplatne rozvedené a to dňa 26.01.2018, týmto dňom došlo k zániku BSM. Podľa názoru súdu na rozhodnutie vo veci a podanie žaloby v čase rozhodovania súdu chýba naliehavý právny záujem, pretože po zániku BSM otázka spoločného spoluvlastníctva k určitej veci je v rámci konania o vyporiadanie BSM otázkou predbežnou pre vlastné vyporiadanie. Navyše platí zákonná domnienka, že po dobu trvania manželstva všetky veci nadobudnuté za trvania manželstva patria do BSM, a to bez ohľadu na skutočnosť, či tejto zákonnej domnienke zodpovedá formálny zápis v katastri nehnuteľností. V prípade zistenia, že sporný spoluvlastnícky podiel patrí do BSM, súd ho v konaní o vyporiadanie BSM vyporiada v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 150 Občianskeho zákonníka. Vyporiadanie BSM podľa § 150 Občianskeho zákonníka pozostáva jednak zo stránky kvalitatívnej, t.j. usporiadania vlastníctva k jednotlivým veciam patriacim do BSM, jednak zo stránky kvantitatívnej, ktorá sa týka jednotlivých hodnôt bývalých manželov. Predmetom vyporiadania BSM je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a čo existovalo ku dňu jeho zániku. Vyporiadanie BSM sa vykonáva ako vyporiadanie v tzv. širšom zmysle, to znamená, že do úvahy sa berú a vyporiadávajú aj dlhy aj pohľadávky vzniknuté za trvania manželstva. Za daného skutkového stavu, keď BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade zaniklo, žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení, či konkrétna vec patrí do BSM. V prípade, že by aj súd žalobe vyhovel, nevyrieši to otázku vyporiadania majetku, keďže aj pri veci patriacej do BSM sa zohľadňuje, ktorým z manželom a za čo bola získaná, či zo spoločných prostriedkov alebo výlučných prostriedkov a súčasne v tomto konaní sa zohľadňujú aj ďalšie skutočnosti týkajúce sa prípadných dispozícií jedným z manželov s vecou patriacou do BSM. Navyše súd dodáva, že pre posúdenie naliehavého právneho záujmu je dôležité aj zodpovedanie otázky, či výrok súdneho rozhodnutia, ktorým sa žalobkyňa určovacou žalobou domáha, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na predmetných nehnuteľnostiach, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v 1. rade, je spôsobilý ovplyvniť jej právne postavenie a viesť k zmene jej práv a povinností v hmotnoprávných vzťahoch. Podľa žalobkyne naliehavý právny záujem je daný aj nevyhnutou potrebou súdneho rozhodnutia ako podkladu pre vykonanie zmeny zápisu spoluvlastníckeho v katastri nehnuteľností. Výrok súdneho rozhodnutia, ktorým sa žalobkyňa domáha určenia, že predmetná nehnuteľnosť v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1 patrí do BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade (v čase rozhodnutia súdu už zaniknutého), nie je podľa názoru súdu spôsobilý ovplyvniť právne postavenie žalobkyne, keďže takto formulovaný žalobný petitív by v prípade úspechu žalobkyne v konaní nemohol byť podkladom pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Pri určovacích žalobách môže existovať záujem strán na vyjasnení sporných vzťahov aj voči príslušnému katastru nehnuteľnosti, avšak vtedy je potrebné skúmať, či na základe určujúceho rozhodnutia súdu dôjde k vykonaniu zápisu, teda k zmene zápisu v osobe vlastníka v katastri nehnuteľnosti. V danom prípade rozsudok s určovacím výrokom, ktorého sa žalobkyňa domáha, by nemohol byť vkladu schopnou listinou na zvrátenie postavenia žalobkyne a žalovaného v 1. rade v zápise na LV č. XXXX pre kat. úz. S. L., podľa ktorého výlučnou vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti je žalovaná v 2. rade v celom rozsahu. Súd o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaným v 1. a 2. rade, ktorí boli v konaní úspešní, priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadla len žalobkyňa, domáhajúca sa jeho zrušenia v celom rozsahu (a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie), keď požadovala

aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Poukázala na to, že konajúci súd sa dopustil závažných procesných pochybení, keď sporovým stranám neoznámil svoje predbežné právne posúdenie veci v tom štádiu konania, kedy mu to ukladá § 181 ods. 2 CSP a že tiež na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdil otázku existencie naliehavého právneho záujmu v rozpore s označenými skutočnosťami a rozhodovacou praxou súdov. Rozsudok preto považuje za nezákonný a s jeho závermi sa nestotožňuje, keďže oporu vo vykonanom dokazovaní nemajú a vychádzajú i nesprávneho skutkového a právneho posúdenia veci. Napriek tvrdenému nedostatku naliehavosti právneho záujmu paradoxne súd vykonal celkovo 3 pojednávania s relatívne rozsiahlym dokazovaním a viedol pojednávanie ako aj konanie tak, ako keby v danom prípade mal existenciu naliehavého právneho záujmu za preukázanú. Zo strany súdu nedošlo k určaniu sporných a nesporných skutočností, ako ani k predbežnému právnomu posúdeniu veci v požadovanom štádiu konania, čím došlo z jeho strany k porušeniu ústavného práva na spravodlivý proces; neoboznámil sporové strany so svojím predbežným právnym posúdením ako ani oznámením sporných a nesporných skutočností v požadovanom čase, až na pojednávaní dňa 26.09.2018 bezprostredne predtým, ako dokazovanie vyhlásil za skončené, keď v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21.07.2010 sp. zn. 5Cdo/122/2010. Nestotožňuje sa ani s argumentáciou uvedenou v bode 16 rozsudku týkajúcou sa existencie naliehavého právneho záujmu, ako aj prípustnosti určovacej žaloby; má za to, že sú splnené všetky podmienky pre úspešnú aplikáciu určovacej žaloby. K tvrdeniu súdu, že súdne rozhodnutie žiadnym spôsobom neovplyvní jej právne postavenie opakovane poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 22.01.2014 vo veci sp. zn. 17Co/212/2013, ktorý bol vydaný v čase právoplatného rozvodu účastníkov tohto konania. Právny názor súdu prvej inštancie preto považuje za nesprávny a neopodstatnený, predmet prvostupňového konania nemôže byť riešený ako predbežná otázka v konaní o vyporiadaní BSM. V tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16.07.2015 vo veci sp. zn. 15Co/365/2015. V bode 17 odôvodnenia rozsudku konajúci súd nesprávne argumentuje možnosťou riešiť predmet tohto konania vrámci konania o vyporiadaní BSM, s ohľadom na zánik BSM medzi manželmi, keď v súvislosti so zánikom BSM s ohľadom na zánik manželstva poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSSR z 03.02.1972 publikované pod R 42/1972. Ak teda prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že existenciu naliehavého právneho záujmu možno pripustiť v prípade, že určitá vec patrí do BSM, potom s ohľadom na citované rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSSR a použitie analógie, je aj bez ohľadu na ostatné jej argumenty v tejto súvislosti, potrebné konštatovať, že existencia naliehavého právneho záujmu je daná aj v prípade domáhania sa, že určitá vec patrí do BSM, v čase po zániku manželstva až do vyporiadania BSM. Napokon v bode 20 odôvodnenia prvoinštančný súd konštatuje, že je tiež dôležité zodpovedanie otázky, či výrok súdneho rozhodnutia je spôsobilý ovplyvniť jej právne postavenie a viesť k zmene jej práv a povinností v hmotnoprávných vzťahoch a že v danom prípade jej postavenie nie je spôsobilý ovplyvniť a nemôže byť podkladom pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Nie je jej známe, na základe čoho dospel konajúci súd k uvedenému záveru, nakoľko tento svoj názor nejakým spôsobom bližšie neodôvodňuje, má za to, že ide o štandardný žalobný petit a poukazuje tiež na skutočnosť, že súdne rozhodnutie by malo v tomto prípade iba deklaratórne - nie konštitutívne účinky, s čím sa konajúci súd nijakým spôsobom nevysporiadal. Navyše bez ohľadu na uvedené poukazuje na to, že súd nie je bezpodmienečne viazaný výrazovými prostriedkami použitými v texte petitu alebo jeho doslovným znením, a preto obidve znenia sú spôsobilé a môžu byť podklad pre zápis vlastníckeho práva. Tiež poukazuje na to, že konajúci súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s otázkou, či údajné odstúpenie od kúpnej zmluvy je alebo nie je platným právnym úkonom, a teda či k takémuto odstúpeniu naozaj došlo alebo či ide iba o účelový a fingovaný úkon. Do pozornosti súdu dáva tú okolnosť, že spornú nehnuteľnosť „nadobudla“ žalovaná v 2. rade po tom, čo sa jej a žalovanému v 1. rade nepodarilo previesť nehnuteľnosť na tretiu osobu (P. P.), keďže učinila oznámenie katastru, s následkom prerušenia katastrálneho konania a jeho späťvzatia. Má za to, že odstúpenie od kúpnej zmluvy bolo iba účelovo uskutočnené len preto, že podala žalobu, keď podotýka, že takéto odstúpenie je možné iba v zákonom resp. zmluvou predvídaných prípadoch, ktoré v danom prípade (dôvody) dané neboli a teda odstúpenie platný právny úkon predstavovať nemôže a nevyvoláva ním predpokladané následky.

11. Vyjadrenie žalovaných k podanému odvolaniu podané nebolo.

12. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania žalobkyne dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť (a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a

nové rozhodnutie) z dôvodu, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci ohľadom procesnej podmienky konania sa vecne nezaoberal podanou žalobou, ktorý nedostatok v konaní pred odvolacím súdom napraviť nemožno (§ 389 ods. 1 písm. c + § 391 ods. 1 csp).

13. Súd prvej inštancie podanú žalobu zamietol pre nedostatok (absenciU) naliehavého právneho záujmu, ktorý bráni súdu vo veci ďalej konať a meritórne sa ňou zaoberať, keď po zániku BSM (bezpodielového spoluvlastníctva manželov) žalobkyne a žalovaného žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení, či konkrétna vec patrí do BSM, pretože po zániku BSM otázka spoločného vlastníctva k určitej veci je vrámci konania o vyporiadanie BSM otázkou predbežnou pre vlastné vyporiadanie, keď navyše platí zákonná domnienka ohľadom majetku BSM, teda v čase rozhodovania súdu naliehavý právny záujem chýba, že aj v prípade, ak by súd žalobe vyhovel, nevyrieši to otázku vyporiadania majetku, keďže pri veci patriacej do BSM sa zohľadňujú aj ďalšie skutočnosti týkajúce sa prípadných dispozícií jedným z manželov s vecou patriacou do BSM, že výrok požadovaného súdneho rozhodnutia nie je spôsobilý ovplyvniť právne postavenie žalobkyne, keďže by nemohol byť podkladOM pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a že v danom prípade rozsudok s určovacím výrokom požadovaným žalobkyňou by nemohol byť vkladuschopnou listinou na zvrátenie postavenia žalobkyne a žalovaného v 1. rade v zápise na liste vlastníctva. Odvolací súd sa s právnym záverom súdu prvej inštancie nestotožňuje, keď v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vzhľadom na evidovaný stav zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností k predmetnej nehnuteľnosti naliehavý právny záujem žalobkyne na ňou podanej žalobe má za daný a preukázaný. Odvolací súd súhlasí s odvolateľkou v tom, že súd prvej inštancie svoj záver o neschopnosti prípadného vyhovujúceho rozsudku byť vkladuschopnou listinou na zvrátenie postavenia k zápisu na liste vlastníctva riadne neodôvodnil, keď odvolací súd dodáva, že v prípade súdneho rozhodnutia sa zápis do evidencie nehnuteľností nevykonáva vkladom, ale záznamom. Odvolací súd súhlasí s odvolateľkou v tom, že predpokladom riešenia toho, či predmetný byt v rozsahu spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1-ice k celku patrí do BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade, resp. o určení, že sú jeho bezpodielovými spoluvlastníkmi, vrámci konania o BSM je možné len za predpokladu, že žalovaný v 1. rade je zapísaný ako podielový spoluvlastník v evidencii nehnuteľností. Za stavu zápisu v evidencii nehnuteľností, že predmetný byt je zapísaný v celku ako vlastníctvo tretej osoby (žalovanej v 2. rade) nie je možné v konaní o vyporiadanie BSM, účastníkom ktorého konania žalovaná v 2. rade byť nemôže, riešiť formou riešenia predbežnej otázky to, či predmetný byt v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1-ice k celku do predmetu BSM patrí, keď tiež právny úkon, ktorým žalovaný v 1. rade predmetný spoluvlastnícky podiel nadobudol, bol dotknutý ďalšími právnymi úkonmi s následkom toho, že v evidencii nehnuteľností vlastníkom zapísaný nie je. Pri neúčasti žalovanej v 2. rade v prípadnom konaní o vyporiadanie BSM by súdne rozhodnutie nemohlo (nebolo spôsobilé) byť predmetom záznamu zmeny vlastníctva v evidencii nehnuteľností. Odvolací súd bol teda toho názoru, že pokiaľ otázka vlastníctva spoluvlastníckeho podielu k predmetnému bytu v súčasnosti svedčí ako výlučné vlastníctvo tretej osobe, spornosť sa netýka len manželov a nie je možná iná ako podaná žaloba smerujúca proti evidovanému vlastníkovi nehnuteľnosti, keď práve takéto (požadované) súdne rozhodnutie je spôsobilé byť predmetom záznamu v katastri nehnuteľností a teda (aj spôsobilé) odstrániť právnu neistotu vo vzťahu ako žalobkyne a žalovaného v 1. rade, tak aj na strane žalovanej, ktorá nemôže stratiť vlastníctvo v konaní, ktorého účastníkom nie je. Potrebu určovacej žaloby v kontexte ustanovenia § 137 písm. c/ CSP svedčí aj to, že prípadné iné žaloby žalobkyne v kontexte ustanovenia § 137 písm. d/ CSP nie sú dané z dôvodu chýbajúceho zmocnenia v osobitnom predpise.

14. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď svoje rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

15. V ďalšom konaní je úlohou súdu prvej inštancie sa vecne zaoberať dôvodnosťou podanej žaloby, na ktorej má žalobkyňa podľa právneho názoru odvolacieho súdu daný naliehavý právny záujem, keď vrámci rozhodovania vo veci rozhodne aj o trovách účastníkov - strán sporu v celom konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).